

Vrije handel kan honger door klimaatverandering voorkomen

nieuws

Internationale handel kan regionale voedseltekorten opvangen en honger reduceren, vooral wanneer protectionistische maatregelen en andere handelsbelemmeringen weggewerkt worden. Dat is de conclusie van een studie van een internationaal onderzoeksteam, waaronder KU Leuven, die gepubliceerd werd in *Nature Climate Change*.

18 AUGUSTUS 2020 – LAATST BIJGEWERKT OM 2 SEPTEMBER 2020 16:49

De klimaatverandering heeft gevolgen voor de landbouw wereldwijd, met duidelijke verschillen tussen regio's. In het Noordelijk halfrond zal er voldoende voedsel beschikbaar blijven, maar in regio's zoals Sub-Sahara-Afrika of Zuid-Azië kunnen dalende gewasopbrengsten leiden tot hogere voedselprijzen en een sterke stijging van honger. Een verdere liberalisering van de wereldhandel kan deze regionale verschillen opvangen: "Wanneer bijvoorbeeld regio's als Europa en Latijns-Amerika waar tarwe en maïs goed gedijen, hun productie verhogen en het voedsel uitvoeren naar regio's die sterk onder druk staan door de opwarming van de aarde, kunnen voedseltekorten beperkt worden", zegt doctoraal onderzoeker Charlotte Janssens. "Het klinkt heel evident, maar er zijn heel wat barrières die deze vrije handel bemoeilijken."

Tarieven en infrastructuur

Importtarieven zijn een belangrijke barrière voor internationale handel van voedsel. Ze verhogen de kost om basisvoedselgewassen als tarwe, mais of rijst te importeren. Wereldwijd wordt ongeveer een vijfde van de productie van deze granen internationaal verhandeld. Goede handelsakkoorden zijn dan ook van groot belang in de strijd tegen honger. Professor Miet Maertens licht toe: "In het begin van de 21ste eeuw zagen we een grote liberalisering van de internationale markt. Daardoor daalden de gemiddelde importtarieven op landbouwproducten in Europa, Sub-Sahara-Afrika en Zuid-Azië met een derde. Ons onderzoek toont aan dat deze liberalisering de voedselvoorziening wereldwijd minder kwetsbaarder maakt voor de klimaatverandering. We zien ook dat het verder afbouwen van tarieven dit gunstige effect nog kan versterken."

Daarnaast zijn er ook andere barrières. In sommige landen is het logistieke aspect een knelpunt. Wegen zijn er soms slecht of havens zijn niet uitgerust om grote containerschepen te laden en lossen. Ook tal van ingewikkelde handelsprocedures kunnen de effectieve handelskosten opdrijven. "Een globale voedselstrategie moet hand in hand gaan met de verbetering van handelsinfrastructuur," stelt Charlotte Janssens.

60 scenario's

Het internationaal onderzoeksteam, bestaande uit wetenschappers van onder andere KU Leuven, het Internationale onderzoeksinstituut IIASA, en RTI International, doen hun aanbevelingen op basis van 60 scenario's. Daarbij namen ze telkens verschillende vormen van handelsbeleid in rekening samen met klimaatverandering variërend van 2 tot 4 graden opwarming van de aarde. In elk scenario gold 2050 als horizon. "Onder de huidige handelsbarrières, leidt het *worst case* klimaatscenario van 4 graden opwarming ervoor dat een extra 55 miljoen mensen honger zullen lijden ten opzichte van de situatie zonder klimaatverandering. Als kwetsbare regio's hun voedselimport niet kunnen verhogen, zal dit effect zelfs stijgen tot 73 miljoen", stelt Janssens. Wanneer handelsbarrières weggewerkt worden, zullen 'slechts' 20 miljoen mensen lijden onder voedseltekorten door klimaatverandering. In de mildere klimaatscenario's kan een verder doorgedreven handelsliberalisering zelfs voorkomen dat meer mensen honger lijden omwille van klimaatverandering.

Toch houdt een liberalisering van internationale handel ook potentiële gevaren in. “Wanneer Aziatische landen massaal rijst gaan uitvoeren zonder meer import van andere producten mogelijk te maken, zouden ze wel eens een voedseltekort binnen hun eigen grenzen in de hand kunnen werken”, waarschuwt Charlotte Janssens. “Er is echt een doordachte liberalisering nodig om voedseltekorten goed te kunnen opvangen.”

Crisis en protectionisme

“Jammer genoeg zien we dat in tijden van crisis landen de neiging hebben om zich protectionistisch op te stellen. Sinds de start van de huidige coronacrisis zijn een tiental landen hun grenzen aan het sluiten voor de uitvoer van belangrijke voedselgewassen”, aldus Janssens. “In het kader van de klimaatverandering is het van groot belang dat zij dit net niet doen, maar dat het internationale handels*framework* behouden blijft én benut wordt.”

Raadpleeg de [studie op Nature Climate Change](#).

VILT vzw

Bd Simon Bolivar 17
1030 Schaerbeek

Contact

T • 0473 59 41 39
M • info@vilt.be

Volg ons op:

screenreader.visit us on our facebook page: <https://www.facebook.com/vilt.nieuws/>

screenreader.visit us on our twitter page: https://twitter.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our linkedin page: <https://www.linkedin.com/company/vilt-vzw/>

screenreader.visit us on our instagram page: <https://www.instagram.com/vilt.nieuws>

screenreader.visit us on our x page: https://x.com/vilt_nieuws

screenreader.visit us on our bluesky page: <https://bsky.app/profile/viltmieuws.bsky.social>

© 2025 VILT vzw, all rights reserved |

[Privacy policy](#)

[Copyright](#)

[Cookie Policy](#)

[Cookie instellingen aanpassen](#)

Webdesign by [Who Owns The Zebra](#)